

העליון קיבל חלקית את עמדת המדינה: ריקון מכל האמוניה בחיפה יידחה בחודשיים

על פי עמדת המדינה לא ניתן לסיים את ריקון המכל עד סוף החודש מבלי לגרום לסיכון ממשי לסביבה. השופטים מתחו ביקורת על המדינה, ש"לעתים קרובות מדי" התאימה את עמדתה לדרישת החברה

נעה שפיגל 27.07.2017 14:48

בית המשפט העליון אישר היום (חמישי) דחייה של ריקון מכל האמוניה בחיפה עד 18 בספטמבר 2017. בכך קיבלו השופטים באופן חלקי את עמדת המדינה, שביקשה לדחות את הריקון מטעמי בטיחות עד לינואר 2018. עם זאת, השופטים מתחו בהחלטתם ביקורת על המשרד להגנת הסביבה וכתבו כי הוא נוטה לשנות את עמדתו לעתים קרובות כדי להתאים אותה לדרישת חברת חיפה כימיקלים.

חברת חיפה כימיקלים העבירה לפני כמה ימים בקשה דחופה לבית המשפט העליון להבהיר את עמדתו בנוגע למועד ריקונו הסופי של המכל. החברה טענה כי לא ניתן לרוקן את המכל בצורה בטיחותית עד לתאריך שקבע בית המשפט – 31 ביולי, וביקשה לדחות את תאריך היעד לסוף השנה. בתחילת יוני ענה בית המשפט העליון לבקשה דומה של חיפה כימיקלים וקבע כי מדובר בבקשה לשינוי עמדה ולא להבהרה.

אתמול הגישה המדינה את עמדתה בעניין לבית המשפט העליון ותמכה בבקשתה של חיפה כימיקלים. לפי עמדת המדינה, לא ניתן לסיים את ריקון המכל עד סוף החודש מבלי לגרום לסיכון ממשי לסביבה, שכן כעת נמצאים במכל, לפי דיווח חיפה כימיקלים, כ-240 טון אמוניה. לבקשת המדינה, צורף מכתב של היועץ המשפטי למבקר המדינה פרופ' יורם רובין, שהודיע ליועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט על חשש למעשים פליליים בבחינה ובבחירה של חלופות לייבוא האמוניה. בנוסף צורף מכתב תגובה מהמשנה לפרקליט המדינה שלמה למברגר, ובו בקשה לקבלת החומרים הרלוונטיים ממבקר המדינה על מנת לבחון את הנושא במישור הפלילי.

השופטים מתחו ביקורת על המשרד להגנת הסביבה, וכתבו כי "מסתבר שלעתים קרובות (מדי) הרגולטור (המשרד להגנת הסביבה, נ"ש) קיבל פה את עמדת המפוקח ולפרקים הוא אפילו שינה את גישתו הרגולטורית הבסיסית (פעמים לכאורה אפילו ללא פשר), וזאת, בין השאר, כדי להתאימה לדרישות של הנתון לביקורתו".

בית המשפט מתח גם ביקורת על חיפה כימיקלים, וכתב כי "מסתבר כי השלמת ריקון המכל מתחת לקו המשאבות הקיים מעוררת קשיים טכניים ובטיחותיים ניכרים... לאור האמור קצבנו את התאריך 31 ביולי 2017 כמועד לסיום ריקון המכל, אלא שהמערערת (חיפה כימיקלים, נ"ש) עשתה דין לעצמה וחדלה, באמצע חודש מאי 2017 לערך, מלקדם את המהלכים למימוש השיטה שנבחרה (ריקון המכל, נ"ש), ואילו המשרד להגנת הסביבה לא הגיב כראוי".

השופטים חנן מלצר, נעם סולברג ואורי שהם הבהירו כי לא יתנו יד להתנהגות כזו, "אולם בשים לב לכך שהועמדנו בפני עובדה מוגמרת ובהתחשב בכך שטובת הציבור ובטיחותו היא בראש מעיינינו – נצמד באותו נתיב שבו הלכנו עד כה ונאשר דחייה נוספת ואחרונה לריקון סופי ומוחלט של המכל עד לתאריך 18 בספטמבר 2017 בכל שיטה שהמשרד להגנת הסביבה ורשויות הביטחון יאשרו".

השופטים כתבו עוד כי נוכח התנהלות חיפה כימיקלים עד כה – אין מקום להאריך את רישיון הרעלים שלה מעבר ל-31 ביולי, "אלא לשם החזקת האמוניה במכל עד לריקונו המלא, וזאת למצער עד אשר תשלים את הריקון הסופי והמוחלט של המכל בבטיחות ובביטחון הנדרשים".

לבסוף כתבו השופטים: "אנו תקווה כי הסיכון שריחף ומרחף עדיין חלקית על תושבי אזור חיפה – יוסר לקראת שנת תשע"ט הבאה עלינו לטובה, ואף יגובש פתרון סביר עבור המערערת ועובדיה, כפי שנמצא הסדר ליתר מפעלי התעשייה הצורכים אמוניה בתקופה שערעור זה היה תלוי ועומד, והכל עד שיוקמו מפעלי הקבע הדרושים וייערכו הסידורים המתאימים שהיו יכולים להיות כאן ממזמן".

מעיריית חיפה נמסר כי היא "מברכת על כך שבית המשפט העליון דחה את עמדת המדינה שדומה באופן מפליא לעמדת חיפה כימיקלים והורה על ריקון המיכל בתוך חודש וחצי. עיריית חיפה מפנה את הציבור לסעיף 40 בפסק הדין הקובע את שאנו חשים מזה זמן רב, ובו נאמר כי הרגולטור משנה את עמדתו ללא סיבה בהתאם לעמדתה של חיפה כימיקלים".

מעמותת צלול נמסר כי "זהו יום חג היסטורי לציבור במפרץ חיפה ובישראל. עמותת צלול גאה על חלקה בהובלת המהלך שהסתיים היום בפסיקת בית המשפט העליון, שיש לסגור את מכל האמוניה המסוכן סופית לא יאוחר מספטמבר השנה. לאור הביקורת החריפה שהעביר בית המשפט על התנהלות הרגולטור, המצטרפת ומחזקת את הביקורת של מבקר המדינה, צלול דורשת שלא לאפשר הכנסתן של אוניות אמוניה קטנות למפרץ חיפה - חלופה מסוכנת שקודמה בלחץ חיפה כימיקלים, ואשר תמשיך את הסיכון של תושבי חיפה והצפון".